

עין משפט
גר מצוה

צד:

מי שהיה נשוי פרק עשירי כתובות

מסורת הש"ס

א) [עין ט: ושינ']
ב) עין פ"ג א' עין ד' ד'
ד) [כ"ב ק"א. ועי' פ"ט
פ"ג] א' [עין פ"ג:
ט] א' [מכאן למח' ויפ"ל למח'.
כמ"ל למח' השטר ולא כ"י
פ"ג] א' פ"י כ"ג ר"ל
ה) [וכי' ענין פ"ד ע"ה
פ"ט].

ושמואל דאמר כרבי אלעזר דאמר. יא אע"פ שאין עליו עדים אלא
שנתנו כפני עדים גזנה מנכסין משועבדים שאין העדים חוזמין על
הגט אלא מפני מיקון העולם שמה יומרו עדי מסירה או לכו למרית
היס אלמנה עדי מסירה עיקר. והכא י"ל לומר שמה האחד היה חביב
עליו וימר וקדם ומסרו לו ולא שמה

תלין מסירה אחר שעות חתימה ה"ג תלין המסירה בשעת חתימה
ואפי' אם חתמו לומר לנאמס או אפשר ואחד מהם נחתם קודם
לחברו איכיו מיהו סבר דשניהם נתחמו בבת אחת ואין דעתו כלל
כשמוסר להם אפי' כזה אחר זה שיקנה אחד יותר מחברו אלא דעמו
שיקנה זה כמו זה והיו כאילו מסר

שניהם בבת אחת ואין מושל הקדמת
החתימה כלום אלא וכן העדים שנים
כשני שטרות אימא בשעה שפסקין
באותו ענין חתמו דקנין יכול לחזור
בו או לקיים שניהם הלכך אמר רב
חולקין ושמואל דאמר כרבי אלעזר
דאמר עדי מסירה כתיב וכוין שיואל
השטר מיד המוכר ליד הלווקה מהר
הוא שלל למסור בבת אחת אלא זה
שלא נפניו וזה דהמסירה ביד המוכר
דכתיבין שטר למוכר אע"פ שאין
לוקח עמו אצל החתימה ל"ר אלעזר
לאו שיקנה הוא ולא תלין ביה הלכך
אמר שמואל שדא דדייני אשכ כח
ביד הדיינים מובהקים יתן לכל מי
שירצו להחיל ואל"ל לפי הענין להיות
בבת אחת אימור אימתי לאותו
שוכה א"ל [לעיל דף פ"ג:] גבי שני
טוביה שניהם מ"ח דאיכא שדא וכן
גבי הדיא כדאן אמרו בשליה פ"ק
גייטין [דף ד': ועי' דמיימי כהא וכן
גבי יוסקין וע"ה ועי' גבי נאמן
הדיין וכן נהמורא את הבית [כ"ג סג:]
גבי רכבא דדקלי וכן בשבועת
העדות גרישיה [שבועות ל:] וגבי אמר
רב נתמן כחוקה בתים [כ"ג לה. ועי'
ממנין דינא דלגלי גבר לשדא
דדייני ומשינן דמאן דלגלי גבר
איכא למיקם עלה דמילתא שדא
דדיינא ליכא למיקם עלה דמלמא ולא
משום דאמורא דמיקא אצל במקום
שיכולין לזכות שניהם בבת אחת א"י
כ' בעלי חובין כיום אחד או שני
כתובות כיום אחד כולי עלמא מודו
דחולקו דחשו שמיך רבא להפסד בעלי
חובין משום נעילת דלת ולחכות
לשה משום מינא אצל בלקומות א"י
במתנה עבוד שדא היכא דאיכא
למירך דהך קודם והאחר שקר עד
כאן לשון ר"מ: [ועי' פ"ג ח"פ לעיל פה:]

מוסף רש"י

עדי מסירה כרתי. ואין
לרין למתנו גנטי. כי כג
קדא וכוה. אפיתיה הגט
מתי ולא החיטת עדי
עדים [גיטין ט' וכו']. שם
דעדי מסירה שטרות
לכתיבת גט ומלמא גט
כשר נכתיבו בלא עדים
אלא שיהא חומרי ללשמו
להתבטל מפני עדים. דהא
מתיב ומכאן לה. כדכתיב
לחוד בלא חתימה מיימי.
ומיחו עדים ענין שילוח
שמתבטל. ורש"י ב"ב
ע"ה. הלכה כר' אלעזר
בביטין. דעדי מסירה
כרתי וחילי פסולא דנגט
ליכא. אלא לא בשטרות.
דכתיב כן ומכאן נפסד
החוסר קיימה [ג' כספר
המקנה גיטין פ"ג א' אף
שמתבטל. דהמשע עלה
טובה קמי' מסירה מיקון
השטרות. ועי' וכן
אמרי. כנגל. שיהא שטרות
השלישי עישה. לפי מה
שדא דעמו על משלה אם
היה ענין יפק במתנה זו
והיכא לא המקנה אלא נתי
[גיטין י"ד].

הטעה וכי לא ידעינן ימא שדא
דדייני לפי מה ששקרו רואים מי מהם
היה רגיל אללו יותר שדורא עדיפא
מתלווקה: [וכולי עלמא כ"ר אלעזר.
דקיימא לן כותמיה גנטיין ואיכא
למירך שדא ואיכא למירך חלוקה
וכהא שליגי: חולקין. אלמא חלוקה
עדיפא: ר"מ היא. וליכא למירך
שדא בחתימתו: [וכספא אשכ. השטר
ולא מסר לו עד שכתב שטר שני
לאחר עליה ומסר לו: ואי ר"מ כו'.
אלא לאו רבי אלעזר ואיכא למירך
שדא ואיכא למירך חלוקה וקמי'
חולקין. אלמא חלוקה עדיפא: שפלי
היא. איכא למ"ד שדא עדיף ואיכא
למ"ד חלוקה עדיפא: וכו"ל כו'.
שגליה פ"ק דגטין הלך מנה לפלוגי
והלך ויקסו ולא מלאו חזרו יחזרו
למשלמא מה המשלמא יחזרו יורשים כו'
עד וכו"ל יתלוין יוישי משלמא וירשו
מי שמשלמו לו: [ויכאן אמרו מה
שיכא שיש עדיש דדייני שני עישה
אלמא שדא עדיפא: אפי' דמי
בר חמא כו'. ולא נודע למי מסרה
מחלה שטר מתנה: אטו כירושלים
יפנין כו'. וכיון שלא הקידמו בני
מקום לכבוד שניהם גילו מתנהם
שאין הולכים אחר הקודם לבו כיום
ושניהם שנים: אלא מר מאי עממא
עבד הכי. ולא אמר יתלוין: שדא
דדייני. כרבי אלעזר דאמר עדי
מסירה כתיב. ולי נראה שזה היה
חביב לה יותר וקדמה ומסרה לו
מתלה: א"ל אלא נמי. מיהו ידדי
שדא דדייני וכיון שפסקמא אהי הדין
שוב אין לך כח להחיל מידו שהרי
יאל מנ"ד וכו' וכו' בשדא דדייני: אלא
דיינא. על פי ראש גזלמא ושיניה:
לאו כמורה שני אפי' לה. לא
אמרט טעם שכן משום שדא דדייני
יאל משום דקדים בחתימה כרבי מאיר וכו' טעמיה דהא לאו כירושלים
היה: עי' פ"ג ח"פ לעיל פה:] אלא:
תיפלא

ושמואל דאמר כרבי אלעזר דאמר אע"פ
מסירה כרתי לא דכולי עלמא כרבי אלעזר
והכא ברא קמפלגי רב סבר חלוקה עדיפא
ושמואל סבר שודא דדייני עדיפא וכי מצית
מוקמת ליה לרב כר' אלעזר [והאמר רב
יהודה אמר רב הלכה כרבי אלעזר בגיטין
כי אמריתיה קמיה דשמואל אמר אף בשטרות
מוכלל דרב סבר בשטרות לא אלא מחזורתא
רב כר"מ ושמואל כרבי אלעזר מיתבי שני
שטרות היוצאים ביום אחד חולקין תיובתא
דשמואל אמר לך שמואל הא מני ר"מ היא
ואנא דאמרי כר' אלעזר אי ר"מ אימא סיפא
כתב לאחד ומסר לאחר זה שמסר לו קנה
ואי רבי מאיר אמאי קנה האמר עדי החתימה
כרתי נתני היא דתניא [והכמים אומרים
יחלוקו וכאן אמרו מה שירצה השלישי עישה
אמיה רבא בר חמא כתיבתיה לנכסה
לרמי בר חמא בצפרא לאורתא כתבתיהו
למר עוקבא בר חמא אתא רמי בר חמא
לקמיה דרב ששת אוקמיה בנכסא אתא מר
עוקבא לקמיה דרב נתמן אוקמיה בנכסא
אתא רב ששת לקמיה דרב נתמן א"ל מ"מ
עבד מר הכי א"ל ומ"מ עבד מר הכי א"ל
דקדים א"ל אטו בירושלים יתיבין דכתבינן
שעות אלא מר מאי מעממא עבד הכי א"ל
שודא דדייני א"ל אנא נמי שודא דדייני א"ל
הרא דאנא דיינא ומר לאו דיינא ועוד
מעיקרא לאו בתורת הכי אחית לה יהנהו
הרי שטרי דאתו לקמיה דרב יוסף חד הוה
כתוב בחמשא בניסן וחד הוה כתוב ביה
בניסן סתמא אוקמיה רב יוסף לההוא
דחמשא בניסן בנכסים אמר ליה אהוא
ואנא אפסיד אמר ליה את ידך על התחתונה
אימא בר כ"ט בניסן את א"ל וכתוב לי מר
טרפא

חוספות ר"ד

ואסיקא רב דאמר רבי
דאמר ע"ה כרתי אפילו
בית המדרש לשפוע שניהם
קב ביהר דבין דעדי
החתימה כרתי ואמרי עדי
בחתמה וכו' וכו' כ"ד
שפועי שטר לידו קנה
פוט החתימה ואפי'
שאיר למיחו דאמרי
כשנים אוחין דאפי' מב
ללות כניסן ולא ליה
עד תשרי שנתבטלו לו
ככתיב בניסן שניו שהרי
השטר לידו למפיע קנה
משעת חתימתו ודין כיון
ששניהם נחתמו בימים
שניה קני ביהר וחלוק
ליכא למיעבד בהו ש"ד
ליכא סתרה ספק
קנה האחר כמ"ל האשתי
וכיון ששניהם קנים ביהר
חולקין וקיסולא סבר בריא
דאמר ע"ה כרתי והעיקר
המסירה היא ולא החתימה
ואילו ידעו לפי ספר
השטר תהיה אותו ה"ל
האחרון אינו אלא כמפלגי
דבריהם וכתיבו שאנו
דיעו אומרים כ"ד קודם
לפי היתר דעת קודם
לפי היתר לאותו ספק
תהיה וק"ל רב ושמואל
ה"ל שמואל כרתי כ"ש
ר"ל כ"ר"א דבפסכת וכו'
מ"מ אסיקא ה"ל בותי
הלך כל שטר דעלמא ג' שטר
שטר מר כן שטר שטר
כ"י שטר היתה שטר
ג"ש שדא א"ל כ"י שיש בהן
קני וכן שאין בהן קנין
בענין שטר חתימתו
בר חמא בצפרא כתבתיהו
לנכסא לרביכ"ה לאורחא
כתבתיהו לרביכ"ה את
רביכ"ה לקמי' דרבי
אוקמי' אונסי אתא א"ל
לקמי' דרבי אוקמי' אונסי
אתא ריש לקמי' דרבי
א"ל מי עבד מר הכי
א"ל דקדים א"ל אטו
בירושלים יתיבין דכתבינן
שעות אלא מר מאי עבד
הכי א"ל ש"ד א"ל אנא
נמי ש"ד א"ל הוה אונס
דינא ומר לאו דיינא וכו'
מעיקרא לאו בתורת הכי
אחית לה י"ה היתה ה"ו
בעידיה שדא השטר כתוב
בכתיב וזה כתוב בספר
לעבד אכל א"ל ה"י ודייני
לפי נוסח תהלה ומתנת
בריא היתה ובלא קני'
שאלו היתה פתח ש"ה
ה"י וזה האחרון דאמרי'
כפרק מי שמת לאי ר"ה
ענין ר"י א"ל א"ל
היה אומר לריש ארובה
מאן אקדים אפסיד א"ל
מתנת בריא היתה ובלא
קנין שאלו היתה קנין
הקודם ובה ואפי' שלא
גזיע השטר לידו ולא
היה יכול ר"י לעשות
שדא א"ל בלא קנין היתה
ה"י צריכים לקנות בקבלה

חוספות ר"ד

א' ספחא הוא קדמו
במסירתו כדאן כל הקודם
את חברתה אפי' שעה
א' וכהא אכל לירין ולא
קפדין אשעתו אפי' שעה
קדמ את חברתו בשעת
אין הקדמה זו מועלת לו
לומר ספחא או קדמ
למסירה אלא שניהן שוין
ודין כביהם ש"ד שפא
הוא חביב בעיניהם יותר
לאותו מסר תהלה והוא
וכה בכספים א"ל אלא
נמי ש"ד פי' התיי ידדי
נמי ש"ד וכו' שפסקמא
הדין שוב אין לך כח
להחיל מידו שהרי א"ל
מכ"ד וכו' בש"ד א"ל
הרא דאנא דיינא וכו' פי'
שרי' היה ספחא ע"ה
ריש ולוחא אכל ריש לא
ושי' ולא כל לירין עבד
אין אן אהו מומחה
דקני' שדא וכו' מעיקרא
וכי פי' שלא אמת
שלי משום שדא אלא
משום וקדים בחתימה
כ"ה וכו' טעיה דהא
לאו בירושלים יתיבין:
וזה המעשה אינו דומה
לאותו מעשה דרביכ"ה
בפי' מ"ש אפי' דרביכ"ה
[באורחא] כתבתיהו
לנכסיה לרביכ"ה ובעפרא
וכתיבתי לרביכ"ה
לקמי' דריש אוקמי' בנכסי
אול ריש ביה לקמיה
דרבי אוקמי' בנכסי אול
ריש לקמיה דרבי א"ל
מ"מ אוקמיה מר לריש
בנכסי א' משום הדרה
הא שכיבא א"ל הכי א"ש
כל שאלו עמר חזר
חזרו בחתימתו אימור דאמר
שמואל לעצמו לאתו מי

אלה משום דקדים בחתימה כרבי מאיר וכו' טעמיה דהא לאו כירושלים
היה: עי' פ"ג ח"פ לעיל פה:] אלא:
תיפלא
אלה משום דקדים בחתימה כרבי מאיר וכו' טעמיה דהא לאו כירושלים
היה: עי' פ"ג ח"פ לעיל פה:] אלא:
תיפלא
אלה משום דקדים בחתימה כרבי מאיר וכו' טעמיה דהא לאו כירושלים
היה: עי' פ"ג ח"פ לעיל פה:] אלא:
תיפלא

אלה משום דקדים בחתימה כרבי מאיר וכו' טעמיה דהא לאו כירושלים
היה: עי' פ"ג ח"פ לעיל פה:] אלא:
תיפלא
אלה משום דקדים בחתימה כרבי מאיר וכו' טעמיה דהא לאו כירושלים
היה: עי' פ"ג ח"פ לעיל פה:] אלא:
תיפלא

אלה משום דקדים בחתימה כרבי מאיר וכו' טעמיה דהא לאו כירושלים
היה: עי' פ"ג ח"פ לעיל פה:] אלא:
תיפלא
אלה משום דקדים בחתימה כרבי מאיר וכו' טעמיה דהא לאו כירושלים
היה: עי' פ"ג ח"פ לעיל פה:] אלא:
תיפלא

אמר א"ל כפירוש אמר שמואל בין לו בין לאחר. והיא משעה הות מתנתו ש"ה ולפיכך המתאחר וזה הכל
זה היה מתנתו בריא לכל הקודם וזה וכן מצאנו בתוס' כ"ה ר"ה וק"ל הוא דמי ור"ה ח"ה עובדי הוה
הכא מתנת בריא והתם כ"ה שמה מתנת ש"ה: הנהו ח"ה שטר דאתי לקמיה דרב יוסף פי' שטרי מר
היה על שדה א' חד הוה כתוב ביה כ"ה בניסן חמא אוקמי' ר"ה להריא א"ל בנכסי בנכסי א"ל
איך ונאן אפסיד א"ל את ידך על התחתונה אימא בר כ"ט בניסן את א"ל ליכתוב לי מר טרפא

אמר א"ל כפירוש אמר שמואל בין לו בין לאחר. והיא משעה הות מתנתו ש"ה ולפיכך המתאחר וזה הכל
זה היה מתנתו בריא לכל הקודם וזה וכן מצאנו בתוס' כ"ה ר"ה וק"ל הוא דמי ור"ה ח"ה עובדי הוה
הכא מתנת בריא והתם כ"ה שמה מתנת ש"ה: הנהו ח"ה שטר דאתי לקמיה דרב יוסף פי' שטרי מר
היה על שדה א' חד הוה כתוב ביה כ"ה בניסן חמא אוקמי' ר"ה להריא א"ל בנכסי בנכסי א"ל
איך ונאן אפסיד א"ל את ידך על התחתונה אימא בר כ"ט בניסן את א"ל ליכתוב לי מר טרפא

אמר א"ל כפירוש אמר שמואל בין לו בין לאחר. והיא משעה הות מתנתו ש"ה ולפיכך המתאחר וזה הכל
זה היה מתנתו בריא לכל הקודם וזה וכן מצאנו בתוס' כ"ה ר"ה וק"ל הוא דמי ור"ה ח"ה עובדי הוה
הכא מתנת בריא והתם כ"ה שמה מתנת ש"ה: הנהו ח"ה שטר דאתי לקמיה דרב יוסף פי' שטרי מר
היה על שדה א' חד הוה כתוב ביה כ"ה בניסן חמא אוקמי' ר"ה להריא א"ל בנכסי בנכסי א"ל
איך ונאן אפסיד א"ל את ידך על התחתונה אימא בר כ"ט בניסן את א"ל ליכתוב לי מר טרפא

אלה משום דקדים בחתימה כרבי מאיר וכו' טעמיה דהא לאו כירושלים היה: עי' פ"ג ח"פ לעיל פה:] אלא: תיפלא